

Uchwała SO.11.4011.250.2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 12 grudnia 2025 roku

w sprawie: wyrażenia opinii o projekcie uchwały budżetowej Gminy Zaniemyśl na 2026 rok.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony Zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Okrent
Członkowie: Małgorzata Lisowska
Marcin Wydmuch

działając na podstawie art. 13 pkt 3 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 238 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2025 r. poz. 1483) wyraża o przedłożonym projekcie uchwały budżetowej Miasta i Gminy Zaniemyśl na 2026 rok

opinię pozytywną z uwagą jak w pkt III uzasadnienia.

UZASADNIENIE

I.

Projekt uchwały budżetowej przedłożony został w dniu 14 listopada 2025 roku. Wraz z projektem przedłożone zostało uzasadnienie do projektu uchwały. Szczegółowość projektu oraz uzasadnienie wraz z materiałami informacyjnymi załączone do projektu odpowiadają wymogom określonym uchwałą Nr XLIII/30//2018 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 25 czerwca 2018 roku w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej.

II.

1. W projekcie uchwały budżetowej ustalone zostały:
 - a. dochody w wysokości 59.105.438,00 zł, w tym:
 - dochody bieżące w wysokości 51.972.468,41 zł
 - dochody majątkowe w wysokości 7.132.969,59 zł,
 - b. wydatki w wysokości 69.936.383,01 zł, w tym:
 - wydatki bieżące w wysokości 53.988.496,76 zł
 - wydatki majątkowe w wysokości 15.947.886,25 zł.

Planowane w projekcie dochody bieżące (51.972.468,41 zł) są niższe od wydatków bieżących (53.988.496,76 zł) o kwotę 2.016.028,35 zł, a zatem nie zostanie spełniony wymóg wynikający z przepisu art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W uzasadnieniu do projektu wieloletniej prognozy finansowej (str. 10) Burmistrz zawarł następujące informacje: „W budżecie na 2026 r. zaplanowano ujemną różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. Wynik budżetu bieżącego planuje się na poziomie -2 016 028,35 zł. W roku budżetowym, wysokość planowanych środków, o których mowa w art. 217 ust. 5-8 ustawy o finansach publicznych jest niewystarczająca na pokrycie planowanego deficytu. Zgodnie jednak z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach JST oraz niektórych innych ustaw w latach 2022-2029 suma nadwyżek wynikających z tej relacji jest wyższa od sumy przekroczeń w poszczególnych latach. Ww. przepis dopuszcza brak zachowania relacji określonej w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Likwidacja deficytu operacyjnego jest procesem długofalowym, który dotyczy zarówno dochodów bieżących jak i wydatków bieżących, ale jego przeprowadzenie jest niezbędne, dla zachowania relacji określonej w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.”.

Skład Orzekający, na podstawie dokumentów będących w posiadaniu Izby, dotyczących wykonania lat wcześniejszych, stwierdził, że powyższa sytuacja jest prawnie dopuszczalna.

Deficyt budżetu w kwocie 10.830.945,01 zł zostanie sfinansowany przychodami z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym w kwocie 10.830.945,01 zł, co wynika z postanowień § 3 projektu uchwały budżetowej.

Łączną kwotę przychodów w wysokości 11.175.165,01 zł wykazano w § 4 projektu uchwały budżetowej. Z załącznika Nr 4 do projektu uchwały budżetowej pn. „Plan przychodów i rozchodów Gminy Zaniemyśl w 2026 roku” wynika, że całość przychodów stanowią przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym (§ 952).

Łączną kwotę rozchodów w wysokości 344.220,00 zł wykazano w § 4 projektu uchwały budżetowej. Z załącznika Nr 4 wynika natomiast, że rozchody w kwocie 344.220,00 zł w całości stanowią spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów (§ 992).

2. Kwoty zaplanowanych w wydatkach budżetu rezerw, tj. rezerwy ogólnej i rezerw celowych mieszczą się w granicach określonych w przepisie art. 222 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych, a rezerwa celowa na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego mieści się w limicie określonym w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122, z późn. zm.).
3. Zakres unormowań zawartych w projekcie uchwały budżetowej odpowiada wymogom ustawy o finansach publicznych, a w szczególności art. 212 i 215 ustawy. Projekt uchwały jest kompletny oraz rachunkowo zgodny.
4. W § 10 projektu uchwały budżetowej postanowiono:
„1. Określa się dochody w kwocie 164 561,58 zł z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i 25 000,00 zł z tytułu części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz

wydatki w kwocie 179 561,58 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zgodnie z załącznikiem Nr 10.

2. „Określa się wydatki w kwocie 10.000,00 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii, zgodnie z załącznikiem Nr 10”.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.) „Gmina przeznaczs środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”. Zatem wpływy z opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 9³ ust. 3, stanowiące dochód gminy, powinny być przeznaczone na zadania, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (zatem nie mogą być przeznaczone na realizację zadań objętych programem przeciwdziałania narkomanii).

5. Z przedłożonego projektu wynika, że zadania określone ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399) a dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina realizuje we własnym zakresie. Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zostały zaplanowane w wysokości 3.364.572,00 zł (dział 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdział 90002 – „Gospodarka odpadami komunalnymi”) w nw. paragrafach:

- § 0490 – „Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw” – 3.356.572,00 zł,
- § 0640 – „Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień” - 3.000,00 zł,
- § 0910 – „Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat” – 5.000,00 zł.

Natomiast wydatki zaplanowano w dziale 900, rozdziale 90002 w kwocie 4.755.686,05 zł, to jest wyższej od planowanych dochodów o 1.391.114,05 zł. W dniu 29 listopada 2021 r. Rada Gminy Zaniemyśl podjęła uchwałę Nr XXXIX/251/2021 na podstawie, której postanowiła o pokryciu części kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Zaniemyśl z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy tymi dochodami a wydatkami związanymi z realizacją zadania.

6. Zakres proponowanych upoważnień dla organu wykonawczego nie wykracza poza dyspozycje ustawowe.
7. Z załączników Nr 2 – „Plan wydatków Miasta i gminy Zaniemyśl w 2026 roku” oraz Nr 6 – „Plan dotacji udzielanych z budżetu Miasta i Gminy Zaniemyśl w 2026 roku” wynika, że Gmina przewiduje udzielenie dotacji m.in. w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:
- w dziale 921 – „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdziale 92120 – „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami”, § 2720 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych” w kwocie 25.000,00 zł,

- w dziale 600 – „Transport i łączność”, rozdziale 60001 – „Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe”, § 6300 – „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych” w kwocie 100.000,00 zł. Z załącznika Nr 3 – „Plan wydatków majątkowych Miasta i Gminy Zaniemyśl w 2026 roku” wynika, że środki te są przeznaczone na dotację na dla Powiatu Średzkiego na modernizację infrastruktury kolei wąskotorowej.

Skład Orzekający przypomina o konieczności podjęcia stosownych uchwał w sprawie udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich oraz udzielenia pomocy finansowej, przed przekazaniem środków finansowych.

III.

Ponadto, Skład Orzekający wskazuje, że:

1. W zakresie proponowanych upoważnień dla Wójta Gminy Zaniemyśl postanowiono:
 - w § 15 ust. 2 projektu uchwały budżetowej upoważniono Burmistrza Miasta i Gminy Zaniemyśl do „(...) zaciągania kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu do wysokości 10.830.945,01 zł”. W ocenie Składu Orzekającego zbędnie użyto wyrażenia „oraz emisji papierów wartościowych”, gdyż Jednostka nie planuje przychodów z emisji papierów wartościowych (przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych - § 931), zaplanowano natomiast przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowych (§ 952) w kwocie 10.830.945,01 zł. Zbędnie wskazano również na art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, gdyż kwota 10.830.945,01 zł, którą wskazano w postanowieniach § 15 ust. 2 jest przeznaczona tylko i wyłącznie na sfinansowanie planowanego deficytu, a art. 89 ust. 1 pkt 3 stanowi o możliwości sfinansowania spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań m.in. z tytułu pożyczek i kredytów,
 - w § 15 ust. 3 projektu uchwały budżetowej upoważniono Burmistrza Miasta i Gminy Zaniemyśl do „(...) zaciągania kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów do wysokości 344.220 zł”. W ocenie Składu Orzekającego zbędnie użyto wyrażenia „oraz emisji papierów wartościowych”, gdyż Jednostka nie planuje przychodów z emisji papierów wartościowych (przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych - § 931), natomiast kwota 344.220,00 zł obejmuje tylko spłaty z tytułu zaciągniętych wcześniej pożyczek i kredytów.
2. W § 17 postanowiono: „Ustala się kwotę 2 000 000,00 zł, do której Burmistrz Miasta i Gminy Zaniemyśl może samodzielnie zaciągać zobowiązania”. Skład Orzekający wskazuje, że zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy m.in. określenie wysokości sumy, do której wójt (burmistrz, prezydent miasta) może samodzielnie zaciągać zobowiązania.
3. W zał. Nr 1 do projektu uchwały budżetowej „Plan dochodów Miasta i Gminy Zaniemyśl w 2026 roku” dochody w § 2360 „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu

administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” zaplanowano w dz. 855 rozdz. 85502 natomiast w zawiadomieniu dysponenta wykazano dochody również w rozdz. 75011 i 85228, co w ocenie Składu Orzekającego zobowiązuje Jednostkę do zaplanowania dochodów w pozostałych dwóch rozdziałach.

4. W zał. Nr 1 do projektu uchwały budżetowej „Plan dochodów Miasta i Gminy Zaniemyśl w 2026 roku” w dz. 855 rozdz. 85513 nie zaplanowano § 2010 „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami” w kwocie 47.694,00 zł, co wynika z zawiadomienia dysponenta (realizację zadania we wskazanym rozdziale zabezpieczono planując w wydatkach budżetu w § 4130 – „Składki na ubezpieczenie zdrowotne” kwotę 47.694,00 zł). Skład Orzekający wskazuje na konieczność dostosowania, uzupełnienia o wskazane dochody wynikające z zawiadomienia Wojewody, treści załącznika Nr 11 pn. „Plan dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami Miasta i Gminy Zaniemyśl w 2026 roku”.

Mając na uwadze powyższe Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Małgorzata Okrent

Pouczenie: Od uchwały Składu Orzekającego służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

